

Джерела:

1. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 16.01.2019 у справі №439/397/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79298600>
2. Ухвала Придніпровського районного суду м. Черкаси від 18.02.2020 у справі №711/206/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87786361>
3. Ухвала Великомихайлівського районного суду Одеської області від 17.06.2020 у справі № 518/11/19 . URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89861213>

Мануїлова Катерина Вікторівна

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПАНДЕМІЯ COVID-19 ЯК ВИКЛИК ДЛЯ ГЛОБАЛЬНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

В останні роки міграція населення стала важливим фактором економічного та соціального розвитку країн. На сучасному етапі глобалізації практично не залишилося країн, які в тій чи іншій мірі не приймали б участь в міграційних процесах. Міграція населення є складним соціальним явищем, що охоплює майже всі держави світу. Міграція призводить до кількісної та якісної зміни населення того чи іншого регіону та держави в цілому, впливає на різні сторони життя суспільства.

В даний час міграція (транскордонна та внутрішня) досягла історично унікального рівня, формуючи особливу модель глобалізації, що включає в себе відносно вільне пересування людей, грошей і товарів. Будучи одним із проявів процесу глобалізації, міграція в цілому справляє позитивний вплив на соціально-економічний і політичний розвиток держав, сприяє інтеграції міжнародного співтовариства, культурному зближенню народів, розвитку продуктивних сил [1, с. 3].

Міграція – це переселення, переміщення населення, трудових ресурсів, капіталу з однієї країни в іншу, а також внутрішньодержавні – з одного регіону в інший [2, с. 384].

На початку 2020 року світ зіткнувся з проблемою пандемії COVID-19, та світові лідери задля недопущення зараження населення обмежили мобільність громадян. Багато країн закрили кордони або обмежують їх перетин. Глобальні обмеження переміщення, що викликані пандемією COVID-19, фактично паралізували міжнародну міграцію населення. Карантинні заходи, введені більшістю країн світу, суттєво обмежили можливості міжнародної мобільності. Спричинена ними економічна криза матиме ще більший вплив на міграційні процеси.

Через високі темпи поширення пандемії COVID-19 цивільні перевезення зупинилися практично миттєво. Причому запроваджуючи обмеження на пересування громадян, кожна держава зобов'язана взяти на себе відповідальність в першу чергу за своїх громадян. Наразі ситуація з перетином кордону стала кращою, більшість держав встановили умови для перетину кордону, проте деякі країни ще не відкриті для в'їзду, що робить неможливим пересування мігрантів.

Проблеми, пов'язані з поширенням COVID-19, призвели до того, що багато мігрантів втратили роботу і джерело заробітку, і найчастіше вони не можуть розраховувати на якусь соціальну підтримку. В період кризових ситуацій мігранти є більш ураженими, ніж місцеве населення. Якщо місцеве населення отримує підтримку від держави, то мігранти, які позбавлені більшої частини соціальних гарантій і часто працюють неформально або на короткострокових контрактах, виявилися в особливо важкому становищі.

Провідні аналітики ЄС доходять висновку, що трудові мігранти відіграють критично важливу роль у функціонуванні західноєвропейських суспільств, а в умовах епідемії COVID-19 ця роль навіть зросла. Абсолютно новим стало усвідомлення того факту, що саме малокваліфікована, небезпечна і «брудна» робота є життєво необхідною для функціонування західноєвропейських суспільств.

Національний інститут стратегічних досліджень в аналітичній записці вказує: «Хоча оцінити масштаб наслідків закриття кордонів для ситуації в Україні наразі складно, разом з тим, очевидно, що повернення трудових мігрантів на батьківщину,

неможливість виїзду на сезонні роботи за кордон осіб, які систематично це практикували, скорочення закордонних заробітків, болісно вдарить по добробуту багатьох українських домогосподарств, посилить конкуренцію на національному ринку праці, призведе до зменшення обсягу валютних надходжень в країну. Це поглибить економічну рецесію, відтак – інтенсифікує виїзд з території держави, як тільки таку можливість буде відновлено. Водночас, повернення мігрантів може сприяти послабленню дефіциту працівників, необхідних економіці, що може послужити швидшому виходу з кризи. Багатогранність наслідків пандемії для розвитку міграційних процесів вимагає зваженої та різнобічної реакції держави» [3].

Більшість режимів управління міграцією мають на увазі те, що велика частина іноземних громадян вправі перебувати в країні лише протягом певного терміну (ці терміни визначені або відповідними двосторонніми і багатосторонніми угодами, або системою в'їзних віз і дозволів на проживання). Крім того, міграційні правила допускають можливість добровільного чи примусового видалення іноземних громадян з території держави.

Згідно з Шенгенською угодою міграція і перетин зовнішніх кордонів значним числом громадян третіх країн не повинні вважатися самі по собі загрозою громадському порядку або внутрішньої безпеки. Але, коли серйозна загроза вимагає негайних дій, у країн є можливість відновлювати прикордонний контроль на своїх внутрішніх кордонах на певний термін. Прикордонний контроль повинен сприяти боротьбі з нелегальною імміграцією, торгівлею людьми та запобігання будь-яких загроз внутрішньої безпеки, громадському порядку і здоров'ю громадян, – говорить в угоді.

Дуже велика ймовірність, що докризовий рівень міграції в Європі повернеться ще дуже нескоро. По домівках роз'їхалися люди, які роками намагалися знайти своє місце в «першому світі», пройшли через тяготи, приниження і європейський бюрократизм.

Отже, задля адаптації мігрантів в умовах пандемії COVID-19 держава в цьому питанні повинна взяти на себе основні

витрати. Наприклад, забезпечити мігрантів безоплатними тестами на COVID-19, а також створити умови для вакцинації даних груп населення; систему доступної медичної допомоги для мігрантів в ситуації захворювання на COVID-19; організованих систем набору сезонних робочих на території інших держав.

Джерела:

1. Семёнова А.В. Государственное управление в сфере реализации миграционной политики Российской Федерации : автореф. ... канд. юрид. наук. Саратов, 2011. 21 с.
2. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / за ред. Р. Дяківа. Київ : Міжнародна економічна фундація, 2000. 704 с.
3. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/socialna-politika/vpliv-pandemii-sovid-19-na-trudovu-migraciyu-gromadyan-ukraini-ta>

Рудецька Поліна Андріївна

*здобувач факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ В ХОДІ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

Наявність збройного конфлікту завжди призводить до погіршення ситуації з дотриманням прав людини, оскільки порушення прав людини під час збройного конфлікту набувають масового та системного характеру. Водночас саме діяльність бізнесу часто є каталізатором таких порушень. Хоча в міжнародному праві відсутні спеціальні юридично обов'язкові норми, які стосувались би діяльності бізнесу під час збройних конфліктів, підприємства повинні слідувати нормам та принципам, що закріплені в Загальній декларації з прав людини, двох Міжнародних Пактах 1966 року, а також інших релевантних міжнародно-правових інструментах, що спрямовані на попередження потенційно несприятливого впливу на права людини. Згідно з цими документами держава повинна вживати всіх необхідних заходів для припинення чи запобігання такому впливу.